

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Falus Ferenc*

Cím: *A 3079-es és az 1171-es villamoskocsivezető elmondja véleményét a villamoskatasztrófákról* *Az Est*

Forrás:

Bn

1923. 11. 4.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

elnéztem Kiss T. József rendőrt, anint száguldó autók, robogó villamosok között komolyan, nyugodtan, minden idegesség nélkül intézkedett. Kocsikat állított meg, kocsikat engedett tovább és a robogásban, izgalomban minden pillanatban attól féltettem, hogy az

egyik robogó auto elsöpri, magával rántja.

Ebben a pillanában fülsiketítő villamoscsengetés, majd kiabálás, ordítózás

tette még idegesebbé az uccakeresztesés lármáját. *Egy borzasztó csatolás és csak annyit látni, hogy üvegszilánkok, kiört ablakok és egy félrefordult kilódított villamoskocsi mellől idegesen ugrik földre Kiss T. József 2653-as számú rendőr.* Pontosan annál az úttestkereszteződésnél, ahol pár perccel előbb beszélgettünk, beleszaladt a 10-es villamoskocsi a 6-os villamos harmadik pótkocsijába. Jajgatás, sikoltozás, kiabálás, szitkozódás töltötte meg egy pillanat alatt az uccát, még nem telt el egy perc, amikor már százan és százan álltak a szerencsétlenség színhelye körül, mindenki látta, mindenki másképp látta.

Már tudták, hogy hány halott van. Már mindenki mesélte. Egyedül csak Kiss T. József rendőr nem beszélt egy szót se, pedig majd magával vitte a szerencsétlenség. A 6-os kocsiiban ülők közül kirángatta a kocsiból *Balog Kálmán* zenészt, *Tóth Antal* folyamórt és *Goldschmied János* magántisztviselőt. Egy pillanat volt csak az egész, de már megnézte, hogy egyikük a kezén, a másik kettő a fején sebesült meg, orvosért kiabált, orvosért küldött, két embert a mentőkért szalajtott telefonálni,

Osztályozás

Tárgy

385.858

Hely

Idő

"1923"

Személy

Helyszá

A 3079-es és az 1171-es villamoskocsivezető, a tegnapi szerencsétlenség résztvevői elmondják véleményüket „Az Est”-nek a tömeges villamoskatasztrófákról

— Az Est tudósítójától —

Vasárnap este háromnegyednyolckor ketten álltunk az *Erzsébet körút* és *Király ucca* kereszteződésénél. Kiss T. József 2653. számú rendőr és *Az Est* munkatársa. Csak úgy véletlenül álltam oda a rendőr mellé, néztem a rengeteg vasárnap esti forgalmat, a szűfoltan száguldó villamosokat, a sok üres konflikt, az embertömegektől feketéllő uccák négy irányát és mintegy megszokásból megkérdeztem Kiss T. Józsefet, a rend 2653-as számú őret:

— És ebben a nagy forgalomban ma még nem történt semmi szerencsétlenség?

— Nem elég óvatosak az emberek az uccán. Sok kellemetlenség van. Most is, ha oda tetszik állni valahová a sarkon, nem adok neki egy félórát, hogy a villamossal vagy kocsival vagy autóval lesz valami baj. Mert alig van olyan félóra, hogy ne kellene intézkedni.

— És legtöbbször a villamos miatt?
— Főképp a villamos. Na meg az auto. Azok mindig csinálnak valami kellemetlenséget. Az emberek nem figyelnek, a villamos meg rohan, rosszak a fékek, elfelejtjenek fékpedált lenyomni, a végén aztán mindig van egy rendőri intézkedés. Addig nem lesz itt nyugodt ucca, amíg nem lehet majd úgy elintézni, hogy a rendőr jelezze, hogy most az egyik oldalról lehet átmenni a másikra, aztán a másikról az egyikre. Mert így ez össze-vissza, villamos, auto, kocsi, nem rendes

dolog és ebből csak a szerencsétlenségek származnak.

Nem beszélgettem sokáig Kiss T. József 2653-as számú rendőrrel, mert engem is majd elvitt a forgalom az ucca közepéről. Gondoltam, háromnegyednyolc, itt a sarkon megállok és várok egy villamosszerencsétlenséget. Ezt nem viccből mondom, ezt egész komolyan: várok egy villamosszerencsétlenséget.

A menőknél ké nappal ezelőtt mondták: tessék megállni az ucca sarkon, a *Rákóczi úton*, a *Kalvin téren*, a *Múzeum körút* sarkán és egy félórán belül valami történik a villamossal, különösen este. A mentőknek naponta nyolc-tízszor kell kiszaladniuk a villamos miatt.

Gondoltam, próbára teszem a pesti uccát vasárnap este és megállok a *Király ucca* sarkán, mert a *Rókusban* is azt mondták, amikor érdeklődtem:

— Csak villamosszerencsétlenségünk van. Semmi más komolyabb munka, öngyilkosság és egyéb ilyen rendőri esemény nincs a kórházba. Mindennap csak a sorozatos villamosszerencsétlenségek, ha ugyan eljut a szerencsétlen áldozat egész ideig a kórházig, ha ott nem marad a villamos alatt. A legkülönbözőbb városrészekből jelentenek szinte óránként valami tragikus eseményt a villamossal kapcsolatban.

Odaálltam a *Körút* és *Király ucca* sarkán egy mulatóhely elé s

mert Kiss T. József nem vesztette el a fejét. Ideje volt arra is, hogy a borzasztó zürzavarban kisegítse a súlyosabban sérült *Goldschmied János* magántisztviselőt a kocsiból és egy pillanat múlva már leszólította a 10-es kocsiról az egyik kocsivezetőt, a 6-osról a másikat, odaállította őket maga mellé, a saját testével védte meg őket,

hogy a közönség meg ne támadja és meg ne verje a két kocsivezetőt.

Leintette az embereket, rendet csinált, kiszállította a kocsiból az utasokat és intézkedett komolyan, nyugodtan, alig egy pillanattal aztán, hogy az *életveszedelemből menekült*. — mert hiszen a főkapitány azért állította oda Kiss T. József 2653-ast, hogy intézkedjen. Tulajdonképpen nem is volt olyan borzasztó az a szerencsétlenség, mindössze az történt, hogy a harmadik pótkocsinak nekiszaladt a 10-es villamos, mert a Zeneakadémiánál lejtős úton lefelé a kocsit nem tudta megállítani a kocsivezető, a megállónál a fék elromlott, a légfék sem fogott és borzasztó csengetésével figyelmeztette az éppen keresztülhaladó 6-os villamos vezetőjét, hogy gyorsan vigye a kocsiját az úttestről, mert a szerencsétlenség elkerülhetetlen. A 6-os kocsivezető még idejében észrevette a készülő szerencsétlenséget s mikor három-négy méterre volt már csak a 10-es villamos attól, hogy beleszaladjon a 6-os kocsiába, a legnagyobb gyorsaságra kapcsolta rá a kormányt és valósággal elrántotta a 6-os villamos a belérobogó 10-es elől. Talán egy pillanat, vagy egy félpillanat, és ha nem sikerül elrántani a 6-os villamost, a halálos szerencsétlenségek tömegéről írának most tudósítást. Így azonban csak a pót-

kocsinak utolsó ablakánál futott bele a 10-es a 6-os villamosba, kilökte a pótkocsit az úttestre, belökte az oldalfalát, kiszakította az ablakokat, leszakított egy darabot a tetejéből és a kisiklott villamoskocsi a sín mellett még pár métert továbbszaladt, amíg a 6-os villamos vezetőjének fékeznie sikerült. Jöttek a mentők.

— *Ma már ötödször* — mondta a mentőorvos. — Biztosan nem záródik ezzel még a mai nap villamosprogramja és hozzáfogott a könnyű sebesültek bekötözéséhez.

A rendőr pedig maga mellé fogta Grósz Pál 3079-es számú kocsivezetőt, a 10-es villamos vezetőjét és Komáromi Mihály 1171-es számú kocsivezetőt, a 6-os villamos vezetőjét. Elindult velük a VII. kerületi kapitányságra, amikor már rendőrök érkeztek és segítettek az úttest megtisztításában. Grósz Pál és Komáromi Mihály, a 3079-es meg az 1171-es ott mentek a rendőr mellett, amikor Grósz Pál megszólalt:

— Az Isten is látja a lelkemet, én semmiről nem tehetek. Tessen már megengedni, hadd nézzem azt a házat, ahol fékezni kezdtem.

A Király utcában állunk benn és a 10-es villamos kalauza, Grósz Pál, odaszalad az egyik házhoz, közvetlenül a Zeneakadémia mellett. A rendőr idegesen fordul utána:

— Ne féljen, biztos úr, — mondja az 1171-es Komáromi Mihály — nem lóg a' meg. *Nem vagyunk mi bűnösök*, hogy meglógnak, csak a számot nézi meg, hogy tudja mondani a könyvbe, ha majd kérdezik.

Már jön is vissza Grósz Pál.

— Hogy az Isten ott süllyessze el, a Király uca 58. az. *Ott kezdett elromlani a fém.* Ott kezdődik a lejtő. Van vagy négy tanum, ott álltak mellettem a kocsi elején, akiknek mondtam:

— *Meneküljenek, mert rossz a fém, nem tudom megállítani a kocsit.* Tessék elhinni, biztos úr, nem olyan ez, mint egy elgázolás. Ebben az esetben én nem vagyok hibás, csak a fém. *A légfém is elromlott*, hát mit csináljak? Meg kellett volna nézni a féket.

Ott van éjszaka a remizbe a fékes, meg a légfékes, meg a többi szerelő, annak kell megnézni a féket.

Azér vannak ott. Ha rossz a kocsi én tehetek róla.

— Most én kérдем meg:

— És szokott szerencsétlenség történni amiatt, hogy rossz a kocsi?

— *Tán azt tetszik hinni,* — mondja Komáromi Mihály — *hogy mi csak úgy szívvél-lélekkel gyilkoljuk a közönséget? Ne tételezzem fel az úr, rólunk ilyet, hisz a közönség is ember. Rossz a kocsi, hát rossz a kocsi. Akkor hiába van az ideg, meg hiába van a csezengetés, meg hiába van a káromkodás. Rossz a kocsi, oszt nem fog a fém, akkor gyöhetnek a mentők. Nem passzió az nekünk úgy gyilkolni a közönséget. Van olyan közönség, aki nekigyön a villamosnak, azon se lehet segíteni, az ember csak nem szállhat le, megmagyarázni, hogy ne tessék újságot olvasni a sínén, az ember csak csezengetni tud, aztán gyön a szerencsétlenség. Aztán a vezető az egyedüli hibás. MÉR a vezető, mér nem a közönség? Mer hogy én ütöttem el, az még nem biztos, hogy én vagyok a hibás. Vagy hogy a fém rossz, azér is én vagyok a hibás?*

Vagy ki dicsér meg engem akkor, amikor megakadályozok egy nagy szerencsétlenséget?

Itt vót most. Ott állt a biztos úr, ha én rá nem kapcsolom gyorsan a leggyorsabbra, akkor úgy kettévishi a középső kocsimat a 10-es, hogy hijába gyön a mentő, *ide már csak halottkocsi gyöhetett volna.* De hát erre ki mondja, hogy rendes ember vagyok? Erre senki. Ha meg egyszer megtörténik, hogy nekigyön valaki a villamosnak, akkor aztán ülhetek. Mer ez a vége a vezetőnek. *Hiába mondom, hogy rossz a fém, vagy hiába mondom, hogy a közönség a hibás, hogy a közönség újságot olvas, meg hogy a konflis kocsis ép a sínre hajtott, meg a többi, ami előgyöhet, a végén mégis csak én ülök érte. Pedig tessék elhinni, én úgy undorodom a vértől.*

Grósz Pál a 3079-es csöndesen megszólal, mint aki az egész szerencsétlenséget már elintézte magában belül:

— *Hát még én.* Én azt sem tudom nézni, ha egy csirkét levágna otthon. *Én jobban félek a villamos szerencsétlenségtől, mint az áldozat.*

Falus Ferenc